

Ymmärrämmekö lukemamme samoin?

Hyvä julkisessa terveydenhuollossa työskentelevä kollega. Tuskin olet välttynyt kuulemasta Lääkärisopimuksen uraporraspalkkamallista. Uuden palkkamallin tulisi olla avoin, kannustava ja yksiselitteinen. Jos et esimerkiksi etene portailla toivomallasi tavalla, esimiehesi tehtävä on esittää perusteet palkkaportaasi valinnalle. Ennen esimiehen puheille menoa sinun kannattaisi katsoa hetki peiliin ja kysyä vielä itseltäsi, oletko todella saavuttanut tavoittelemallesi portaalle asetetut tavoitteet. Yksiselitteisyys on utopia ja sen puute mahdollistaja, jos riskikin.

Niin valtakunnallisesti kuin paikallisestikin neuvottelujen henki on kokemuksemme ja käsityksemme perusteella ollut pääosin rakentava ja yhteistä tavoitetta ymmärtävä; kannustavan palkkamallin rakentaminen pitkillekin työurille. Yksityiskohdista kuitenkin riittää neuvoteltavaa. Tiukoiksi puristetut porraskriteerit voivat samanaikaisesti olla työntekijän palkkakehitykselle sekä suoja että hidaste. Jäykät tehtyihin työvuosiin perustuvat kriteerit ovat tällaisesta hyvä esimerkki – kaikki eivät etene osaamisessaan ja vastuunkannossaan samaa tahtia. Paikallisten luottamusmiesten arvioitavaksi jää, uskaltaako luottaa esihenkilöiden hyvään tahtoon ja mahdollistaa siten työntekijän varhaisempikin eteneminen portaitossa vai pitäisikö tavoitella mahdollisimman kapeaa tulkinnanvaraa.

Oikeusoppineet ovat sanojen monisävyisen tulkinnan erityisosaajia. Työnkuva on sana, joka on paikallisesti puhututtanut neuvottelusta toiseen. Epäilemme, että kukaan kollega kiistäisi työn opettavan tekijäänsä, kunhan täydennyskoulutuksesta huolehditaan. Otetaan esimerkiksi erikoissairaanhoidon konservatiivisen alan osastonlääkärin työ. Aloittaessaan tehtävässä hiljattain valmistuneena erikoislääkärinä kollega selviytyy työstään hienosti, mutta tarttuu kohtalaisen usein puhelimeen konsultoidakseen kollegoita ja teettää varmentavia tutkimuksia poissulkeakseen epätodennäköisiä,

mutta yhtä kaikki mahdollisia vaihtoehtoisia sairauksia. Erikoistuvia on työkavereina, mutta omissakin töissä on kylliksi tekemistä eikä aikaa ohjaamiselle tahdo löytyä niin kuin osastonlääkäri itse toivoisi. Muutaman vuoden kuluttua puhelimeen tulee tartuttua alati harvemmin, osaston laboratorio- ja kuvantamiskustannusten suunta osoittaa tasaista laskua ja erikoistuvat lääkärit pitävät osastoa erinomaisena paikkana oppia. Jos piru tarttuu Raamattuun, onko työnkuva muuttunut? Ei. No, onko vastuu muuttunut? Ei. Eikö edes osaaminen? No edes se.

Enemmistö lääkäritaustaisista esimiehistä todennäköisesti miettisi esimerkin osastonlääkärin palkkaportaan nostamista 2A:lta 2B:lle. Palvelussuhdeyksiköstä tuskin kannattaisi kysyä neuvoa, eihän mikään ole työnkuvassa muuttunut, vastuu ainakaan. Vai kuinkas onkaan? Portaiton keskeisiin kriteereihin, osaamiseen ja vastuuseen, vaikuttavat nimittäin myös tehtävään kuuluva itsenäisen harkinnan määrä, mukaan lukien kliininen autonomia. Esimerkin osastonlääkärin vastuu on siis tosiasiallisesti lisääntynyt. Jos tämä ei vielä riittäisi vastuun osoittamiseksi,

ei kykenevää esimiestä pidättelisi kuin oman mielen rajat, jos palvelussuhdeyksikkö vaatisi konkreettisempia kirjattuja vastuita.

Tekstiä kirjoittaessamme porraskuvauksia vielä täsmennetään paikallisesti. Tätä lukiessasi portaiton on syytä olla kaikilla Lääkärisopimusta noudattavilla työpaikoilla valmiina. Tulevat vuodet osoittavat järjestelmän vahvuudet ja heikkoudet. Yksittäisten viranhaltijoiden soisi olevan kiinnostuneita työnsä arvostuksesta myös rahallisesti, sillä muuten mallia on vaikea pyrkiä luottamusmiehenä paikallisesti kehittämään. Työntekijän puolella on syytä ymmärtää, että tekeillä on ollut ennen kaikkea pitovoimaa parantava uudistus ja jos lopputulos tulkintoineen on säästöliekillä kitkutettu, voi liikenne klinikan ovesta olla ei-toivottuun suuntaan.

Suvi Marjasuo
Pirkanmaan hyvinvointialueen sairaalalääkärin pääluottamusmies
SELY:n valtuuskunnan jäsen
SLL:n valtuuskunnan jäsen

Jussi Pohjonen
Pirkanmaan hyvinvointialueen sairaalalääkärin pääluottamusmies
SELY:n valtuuskunnan ja hallituksen jäsen
SLL:n Tampereen edunvalvontavaltuuskunnan pj ja edunvalvontajaoksen jäsen

” Yksiselitteisyys on utopia ja sen puute mahdollistaja, jos riskikin.